

Müslümanlık; Sevgi, Samimiyet, Neşe ve Canlılıktır

Müslümanlık, insanları suskunluğa, içine kapanmaya, korkuya, mesafeye ve hayatın güzelliklerinden uzaklaşmaya yönelten bir anlayış değildir. Aksine İslam ahlakında sevginin açıkça ifade edildiği, insanların birbirleriyle samimi biçimde konuştuğu, fikirlerini özgürce paylaştığı; neşenin, dostluğun, canlılığın ve güvenin hâkim olduğu bir hayat anlayışı esastır.

Müslümanlık Suskunluk, İç Kapanıklık ve Donukluk Değil; Sevgi, Samimiyet ve Canlılıktır

Bazı çevrelerde Müslümanlık; susup oturmak, konuşmamak, insanlardan uzak durmak, sürekli mahcup ve boynu bükük bir görünüm sergilemek şeklinde anlaşılmakta ve hatta bu davranışlar adeta birer “Takva alameti gibi” sunulmaktadır. Oysa Müslümanlığın suskunluk, iç kapanıklık ve donuklukla özdeşleştirilmesi dinin ruhuna aykırıdır. Müslümanın canlı, neşeli, dışa dönük, hoş sohbet, sevgi dolu ve çevresine güven veren bir insan olması gerekir. Müslüman, yalnızca sözleriyle değil; güzel ahlakı, samimiyeti, neşesi, sevgisi, dostluğu ve hayat dolu tavrıyla da dini temsil eder.

Özellikle dini yeni tanıyan veya Müslümanların yaşantısını gözlemleyerek İslam hakkında fikir edinmeye çalışan insanlar açısından bu husus son derece önemlidir. Herkesin; sessizce oturduğu, kimsenin kimseyle konuşmadığı, insanların birbirlerinin yüzüne dahi bakmadığı, soğuk ve kasvetli bir ortamla karşılaşan bir kişinin bu kimselerle tekrar bir arada bulunmak istememesi son derece doğaldır. Böyle bir tablo, İslam'ın güzelliğini göstermek yerine, dini insanlara ağır, kasvetli ve hayatın sevincinden uzakmış gibi tanıtabilmektedir.

Nitekim dini şahsiyetleri konu alan bazı film ve dizilerde de aynı yanlış anlayış tekrar edilmektedir. Örneğin Yunus Emre'nin anlatıldığı yapımlarda insanların onun karşısında; sürekli mahcup, çekingen ve suskun biçimde oturduğu; fikirleri sorulduğunda dahi **“Sen bilirsin”** diyerek cevap vermekten kaçındığı sahneler görülmektedir. Oysa bir insan yanındakilere soru soruyorsa onların düşüncelerini öğrenmek istemektedir. Her soruya **“Sen bilirsin”** demek tevazu değil, kimi zaman

samimi iletişimi ortadan kaldıran yapay bir davranış haline gelebilir. Böyle bir hayat hem o kişinin kendisi hem de onunla yaşayan insanlar açısından son derece zor ve yorucu olur.

Yunus Emre'nin Cennetle İlgili Sözleri Yanlış Yorumlanmamalıdır

Türk tasavvuf edebiyatının öne çıkan halk şairlerinden Yunus Emre'ye atfedilen;

“Cennet cennet dedikleri,
Birkaç köşkle birkaç huri;
İsteyene ver Sen anı (onu),
Bana Seni gerek Seni.”

Şeklindeki sözler kimi zaman son derece hatalı bir anlayışla yorumlanmaktadır. Bu sözlerden hareketle, sanki Allah'ın cennette yarattığı nimetleri istememek üstün bir kulluk alametiymiş gibi bir anlatım yapılmaktadır.

Halbuki cennet ve cennet nimetleri

Allah'ın kullarına bir lütfu ve ikramıdır.

Allah'ın lütfettiği güzellikleri (—haşa—) küçümsemek veya bunlardan bütünüyle vazgeçmenin daha üstün bir iman derecesi olduğunu ileri sürmek doğru değildir.

Mümin Allah'ı sever; aynı zamanda Allah'ın kendisi için yarattığı güzellikleri de Allah'ın nimeti oldukları için sever ve bunlara şükreder.

Nitekim cennet, cennet köşkleri, huriler, vildanlar, gılmanlar ve cennetteki bütün güzellikler Allah'ın tecellileridir. Bunların her biri, Allah'ın güzelliğinin, sanatının, rahmetinin, sevgisinin ve isimlerinin yaratılmışlar üzerindeki yansımalarıdır.

Allah'ın kulları için hazırladığı ikramları sevmeyen,

Gerçekte Allah'ı da sevmemiş olur;

Onları istemeyen ise Allah'ı da istememiş olur.

Çünkü mümin, cennette karşılaşacağı bu güzellikleri Allah'ın ikramı olarak bilir; onlarda Allah'ın sanatını, rahmetini, sevgisini, ikramını ve güzelliğini görür;

Onları Allah yarattığı ve Allah'ın güzelliğini yansıttıkları için sever; Allah'ın kulları için hazırladığı ikramları da ister ve bunlardan dolayı Allah'a şükreder.

Bu nedenle “Ben Allah'ı seviyorum, fakat Allah'ın benim için yarattığı cenneti, köşkleri, hurileri, vildanları, gılmanları ve diğer güzellikleri istemiyorum” şeklindeki bir anlayış kendi içinde çelişkilidir.

Allah'ı seven, Allah'ın tecellilerini de sever.

Cennette huri, gılman, vildan, köşk, bahçe ve sayısız güzellik şeklinde Allah'ın sanatı ve güzelliği tecelli edecektir.

Mümin de bütün bunlarda

Allah'ın güzelliğini görerek onları sever.

Dolayısıyla cennet nimetlerini sevmekle Allah'ı sevmek birbirinin karşıtı değildir.

Tam tersine, Allah'ı seven O'nun yarattığı güzellikleri de sever; Allah'ın ikramlarını ister, onlardan zevk alır ve bunlar için Allah'a şükreder. Bu sebeple cennet nimetlerini istememeyi daha yüksek bir manevi derece veya daha üstün bir kulluk alameti gibi sunmak doğru değildir.

Benzer şekilde Yunus Emre gibi tasavvuf büyükleri anlatılırken de, onları;

Sürekli suskun ve sessiz insanlardan kopuk, hayattan elini eteğini çekmiş, iletişim kurmayan kişiler gibi göstermek yerine; gerçek İslam ahlakını temsil eden güzel özellikleri ön plana çıkarılmalıdır.

Yunus Emre'nin hikmetli sözleri ve derin manevi yönü anlatılırken, onun aynı zamanda;

İnsanlarla iç içe olan, iletişim kuran, konuşan, düşünen, çevresine sevgi ve hikmet taşıyan hayatın içinde yer alan bir gönül insanı olduğu da vurgulanmalıdır.

Bu tür şahsiyetler, toplumdan uzaklaşmanın değil; toplumun içinde kalarak güzel ahlakı, sevgiyi ve hikmeti yaymanın örnekleri olarak anlatılmalıdır.

Dolayısıyla Yunus Emre'yi sessizliğe kapanmış, toplumdan soyutlanmış, Allah'ın kulları için yarattığı nimetlerden ve hayatın güzelliklerinden uzaklaşmış bir şahsiyet gibi sunmak yerine; sevgiyi, hikmeti, samimiyeti ve güzel ahlakı insanlara aktaran bir irfan insanı olarak anlatmak daha doğru olacaktır.

Hız. Muhammed'in (sav) Sürekli Ciddi, Suskun ve Gülmeyen Bir İnsan Gibi Gösterilmesi Yanlıştır Benzer bir yaklaşım Hız. Muhammed (sav) hakkındaki bazı anlatımlarda da görülmektedir.

Peygamberimiz (sav)'in neşesini, insani sıcaklığını ve çevresindeki insanlarla olan samimi iletişimini geri plana atarak; onu sürekli ciddi, ağır, mesafeli ve gülmeyen bir insanmış gibi tanıtmak çok yanlış bir yaklaşımdır.

Bu anlayışa dayanak olarak ise, zaman zaman Hız. Aişe'den (ra) nakledilen şu rivayet gösterilmektedir:

“Resulullah'ı küçük dili görünecek kadar gülerken hiç görmedim;

O ancak tebessüm ederdi.”

(Sahih-i Buhari, 6092. Hız. Aişe'den (ra) nakledilen rivayet.)

Ancak bu ve benzeri rivayetlerden hareketle “Peygamberimiz gülerken dişleri görünmezdi” veya “Hiç gülmezdi” şeklinde yorum yapılması doğru değildir.

Bu ifadeler zaman içerisinde kimi insanlar tarafından adeta Peygamberimiz (sav)'in sanki hiç kahkaha atmadığı, eğlenmediği veya neşelenmediği şeklinde yorumlanmıştır.

Oysa insanın;

Gülmesi, neşelenmesi, arkadaşlarıyla güzel vakit geçirmesi, sohbet etmesi ve hayatın güzelliklerinden zevk alması dine aykırı değildir. Peygamberimiz (sav)’i de neşesiz, suskun, içine kapanık ve insanlarla mesafeli bir kişi gibi göstermek çok yanlıştır.

Zira Peygamberimiz (sav); canlı, dışa dönük, güler yüzlü, hoş sohbet, esprili, konuşkan, insanlarla sıcak ve samimi ilişkiler kuran, çevresine sevgi, neşe ve güven veren bir insandı. Nitekim başka sahih rivayetlerde de Peygamberimiz (sav)’in bu yönünü gösteren çok sayıda örnek bulunmaktadır:

Abdullah b. Haris, “Resulullah’tan daha çok tebessüm eden birini görmedim.” demektedir.

(Camiu’t-Tirmizi, 3641.) Cerir b. Abdullah, Peygamberimiz (sav)’in kendisini her gördüğünde tebessümle karşıladığını anlatmaktadır. (Sahih-i Buhari, 6089-6090; Sahih-i Müslim, 2475a.)

Sahabelerinin, “Ey Allah’ın Resulü, bizimle şakalaşıyorsun.” demeleri üzerine Peygamberimiz (sav), şakalaştığını reddetmemiş; şaka yaparken de yalnızca doğruyu söylediğini belirtmiştir.

(Camiu’t-Tirmizi, 1990.) Enes b. Malik, Peygamberimiz (sav)’in insanlarla iç içe olduğunu ve küçük kardeşi Ebu Umeyr’le dahi onun kuşu hakkında konuşarak şakalaştığını aktarmaktadır. (Sahih-i Buhari, 6129.) Dolayısıyla Peygamberimiz (sav);

Güler yüzlü, hoş sohbet, insanlarla iç içe, sıcak ve samimi ilişkiler kuran, insanlara sevgi gösteren, sahabeleriyle şakalaşan, çocuklarla ilgilenen, çevresindekilere sevgi ve yakınlık gösteren, üstün ahlakıyla herkese örnek olan ve toplumun içerisinde yaşayan bir insandı. Nitekim kendisi de “Sizin en hayırlılarınız, ahlakı en güzel olanlarınızdır.” (Sahih-i Buhari, Edeb, 38, Hadis No: 6029; ayrıca Buhari, Menakıb, 23, Hadis No: 3559.) buyurarak güzel ahlakın önemini açıkça vurgulamıştır. Onu (—Peygamber (sav)’i tenzih ederiz—) sürekli yüzü asık ve suskun bir kişi gibi göstermek İslam’ın yanlış tanıtılmasına ve kimi insanların dinden uzaklaşmasına da yol açmaktadır.

Bu nedenle Peygamberimiz (sav)’in vakarlı, asil ve heybetli görünümü; onu sürekli ciddi, suskun, gülmeyen ve insanlarla mesafeli bir kişi gibi tasvir etmenin gerekçesi asla olmamalıdır.

Zira Peygamberimiz (sav)’in örnek ahlakında her zaman;

Vakar ile güler yüz, asalet ile samimiyet, güzel ahlak ile neşe ve insani sıcaklık bir aradadır.

İslam’ın Özündeki Sevgi ve Güzel Ahlak Öne Çıkarılmalıdır

Peygamberimiz (sav)’in nasıl tanıtıldığı konusunda karşımıza çıkan bu yanlış yaklaşımın bir benzeri, İslam’ın anlatılmasında da görülmektedir. Bazı gelenekçi anlatımlarda, güzel ahlak, sevgi, merhamet, samimiyet ve insanlara güzellikle yaklaşmak gibi,

İslam’ın temel değerleri yeterince anlatılmaz ve öne çıkarılmazken; Kur’an’da açık bir dini yükümlülük olarak yer almayan, daha çok gelenek ve rivayetlere dayanan çeşitli şekli ayrıntılar adeta dinin en önemli unsurlarıymış gibi anlatılabilmektedir. Örneğin misvak kullanımı, sakal ve kıyafet biçimi, yeme-içme şekli ve benzeri ayrıntılar üzerinde uzun uzun durulurken;

Allah sevgisi, güzel ahlak, sevgi, merhamet, samimiyet, dostluk, kardeşlik, neşe, sanat, estetik, temizlik ve insanlara güzellikle yaklaşmak gibi değerler geri planda kalabilmektedir.

Elbette bu tür uygulamalardan söz edilmesi tek başına yanlış değildir. Yanlış olan; Kur’an’da dinin

esaslarından biri olarak belirlenmemiş şekli ayrıntıları dinin merkezine yerleştirerek, İslam'ın özündeki sevgi ve güzel ahlakı ikinci plana itmektir.

İslam yalnızca birtakım dış görünüş ve günlük uygulama ayrıntılarından ibaret değildir.

Müslümanın asıl örnek olması gereken yönü; sevgisi, güzel ahlakı, merhameti, samimiyeti, neşesi ve insanlara karşı güzel tavrıdır.

Sürekli Susmak ve Kendini İfade Etmemek Bir Takva Alameti Değildir

Bazı Müslümanların davranışlarında “Söz gümüşse sükut altındır” anlayışı neredeyse temel bir hayat prensibine dönüşmüş durumdadır. Bu anlayıştan hareketle susmayı, az konuşmayı ve kendini geri planda tutmayı adeta üstün bir ahlak ve takva alameti gibi görebilmektedir.

Elbette insanın gereksiz konuşmaması, kırıcı sözlerden sakınması ve gerektiğinde susmayı bilmesi güzel bir ahlak özelliğidir. Ancak her ortamda,

Sürekli susmak, düşüncelerini ifade etmemek, sevgisini göstermemek ve insanlarla iletişim kurmamak makbul bir davranış değildir.

Müslümanların bir arada bulunduğu ortamlarda sevgi, samimiyet, canlılık, neşe, güven ve güzel sohbet hakim olması gerekir. İnsanlar;

Birbirlerinin halini sormalı, fikirlerini öğrenmeli, birbirleriyle konuşmalı, gülmeli, birbirlerine sevgilerini göstermeli, gülmeli ve birlikte güzel vakit geçirmelidir. İslam toplumunun insanlara örnek olacak yönlerinden biri de bu sıcak ve samimi sosyal hayat olmalıdır.

Gelecek Kaygısı Müslümanı Bugünün Sevgisinden ve Canlılığından Uzaklaştırmamalıdır

Mümin açısından gerçek olan, Allah'ın o anda yarattığı kaderdir. İnsan on yıl sonra nerede olacağını, hayatta ve sağlıklı olup olmayacağını, sahip olduğu maddi manevi imkanların devam edip etmeyeceğini kesin olarak bilemez. Bu nedenle geleceğe yönelik makul tedbirler almak başka, henüz yaşanmamış yılların hesabını yaparak bugünkü ilişkileri buna göre şekillendirmek başka bir şeydir.

Bazı insanlar gelecekte şartların değişeceğini varsayarak,

Bugünden Müslümanlara karşı temkinli davranabilmekte; “İleride bu kişilerle yollarımız ayrılır ve yanımda olmazlarsa”, “İleride şartlar değişirse” veya “İleride benim menfaatim zarar görürse” düşüncesiyle yıllar sonrasına ilişkin hesaplar yapabilmekte; henüz gerçekleşmemiş bu ihtimaller nedeniyle bugünden dostlarına karşı tavır alabilmekte ve mesafe koyabilmektedir.

İşte bu yanlış “Gelecek anlayışı”, yazının başında eleştirilen suskun, mesafeli, temkinli ve sevgisini göstermeyen Müslüman anlayışını beslemektedir. Çünkü insan sürekli yıllar sonrasını hesapladığında karşısındaki kişiye;

İçtenlikle yaklaşamaz; sevgisini rahatça gösteremez, dostluğunu yaşayamaz, sürekli kendisini korumaya ve ilişkilerini kontrol altında tutmaya çalışır. Böylece Müslümanların arasında olması gereken canlılık, sıcaklık ve samimiyet yerini mesafeye ve donukluğa bırakır.

Halbuki karşısındaki samimi bir Müslüman böyle hesaplar yapmadığı için bu davranışın sebebini dahi anlamayabilir.

Neden kendisine soğuk davranıldığını, neden sevginin açıkça gösterilmediğini veya neden sürekli bir temkin hali bulunduğunu çözemeyebilir.

Oysa Müslümanların birbirleriyle ilişkisi gelecek korkusu, temkin, çıkar hesabı ve ihtimaller üzerine değil; Allah rızası için sevgi, güven, sadakat ve samimiyet üzerine kurulmalıdır. Mümin sevdiği insana sevgisini bugün gösterir; onunla bugün konuşur, sohbet eder, güler ve güzel vakit geçirir. Çünkü elindeki tek gerçek zaman Allah'ın kendisine yaşattığı şu andır.

Müslüman, sevdiği diğer Müslümanlarla yalnızca dünya hayatında değil, Allah'ın izniyle cennette de sonsuza kadar birlikte olmayı ister. Böylesine güçlü bir sevgi anlayışı varken, henüz gerçekleşmemiş yılların hesabını yaparak bugünkü sevgiyi sınırlamak, insanlara karşı mesafe koymak ve sürekli temkinli davranmak doğru değildir.

Elbette insan eğitimini, işini, ailesini veya sorumluluklarını düşünerek geleceğe yönelik planlar yapabilir. Ancak bu planların tamamının Allah'ın takdirine bağlı olduğunu bilir. On yıl sonra mutlaka yaşayacağını, aynı güce ve imkanlara sahip olacağını, bugünkü şartların kendi istediği şekilde devam edeceğini varsayarak insanlara karşı hesaplı davranmak, müminin tevekkül anlayışıyla bağdaşmaz.

İnsanın dostuna karşı temkin, hesap ve menfaat üzerine kurulu bir ilişki geliştirmesi yerine; Allah rızası için sevmesi, sadakat göstermesi ve bu sevgiyi sonsuz bir dostluk anlayışı içinde yaşaması gerekir.

Bir Müslümanın diğer Müslümana bakışı;

“Allah'ın izniyle seni Allah için seviyorum ve

Sonsuza kadar cennette de beraber olmayı diliyorum.”

Anlayışı olmalıdır.

Böylesine büyük ve sonsuz bir sevgi anlayışı mümkünken,

Henüz gerçekleşmemiş on yıl sonrasının hesabını yaparak bugünkü sevgiyi kısmak, dostluğu ölçülü yaşamak veya insanlara karşı sürekli ihtiyatlı ve mesafeli durmak doğru değildir.

Geçici dünya şartlarını esas alarak insan ilişkilerini ihtimaller, korkular ve dünyevi menfaatler üzerine kurmak Müslümana yakışmaz.

İnsan kader üzerinde hakimiyet sahibi değildir. Geleceği Allah yaratır. Allah dilediğinde insanın bütün planlarını bir anda değiştirebilir ve ona hayatın, sağlığın, imkanların ve geleceğin kendi kontrolünde olmadığını açıkça gösterebilir.

Dolayısıyla kader ve tevekkül anlayışının doğal sonucu susup bir köşede beklemek değil; tam tersine, Allah'ın yarattığı o anı en güzel şekilde değerlendirmek olmalıdır.

Müslüman bulunduğu ortamı güzelleştirmeli, sevgisini göstermeli, insanlarla konuşmalı, fikirlerini paylaşmalı, gülmeli, neşelenmeli ve çevresine hayat vermelidir.

Bu nedenle İslam'ın insanlara öğretilmesi gereken yönü suskunluk, kasvet, çekingenlik ve hayattan uzaklaşmak değil;

Allah'a güvenen, insanları seven, neşeli, samimi, cesur, konuşkan, sosyal ve hayatın güzelliklerine şükreden güçlü bir Müslüman karakteridir.

Sonuç

Kader ve tevekkül anlayışının doğal sonucu susup bir köşede beklemek değil, Allah'ın yarattığı anı en güzel şekilde değerlendirmektir. Müslüman bulunduğu ortamı güzelleştirmeli, sevgisini göstermeli, insanlarla konuşmalı, fikirlerini paylaşmalı, gülmeli, neşelenmeli ve çevresine hayat vermelidir. İslam'ın insanlara öğretilmesi gereken yönü suskunluk, kasvet, çekingenlik ve hayattan uzaklaşmak değil; Allah'a güvenen, insanları seven, neşeli, samimi, cesur, konuşkan, sosyal ve hayatın güzelliklerine şükreden güçlü bir Müslüman karakteridir.

<https://www.harunyahya.info/makaleler/muslumanlik-sevgi-samimiyet-nese-ve-canlilik>